

ตามรอยธรรมะ

อัญชลี วงศ์วาสิน

R9015

บทเรียนของชีวิต

๒๒ ปี ของการต่อสู้ดิ้นรนในชีวิตธุรกิจของดิฉันนั้น ถ้าเปรียบกับอายุของหญิงสาวก็ถือว่า กำลังอยู่ในช่วงของความเป็นสาวสะพรั่ง แต่เมื่อมองถึงคนซึ่งเป็นผู้เลี้ยงเด็กผู้หญิงจนเจริญเติบโต หรือ ผู้ที่ประกอบธุรกิจอย่างดิฉันย่อมจะต้องผจญกับอุปสรรคปัญหาหนานับประการในช่วงกว่า ๒๐ ปีที่ดิฉันเริ่มชีวิตครอบครัวพร้อม ๆ กับเริ่มต้นงานธุรกิจสินค้าเสื้อผ้าส่งออกนั้น ดิฉันได้พานพบกับความสุขความทุกข์มากมายจนเกือบต้องแลกกับชีวิตของตัวเอง ดิฉันพบกับชีวิตการแต่งงานที่อบอุ่นสมบูรณ์ มีสามีที่ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม มีลูกชายสองคนที่ไม่เคยทำความลำบากใจใด ๆ ให้เลย สิ่งนี้เป็นพลังใจของการต่อสู้ในวงการธุรกิจซึ่งทั้งสามีและดิฉันประสบผลสำเร็จค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน

แต่เมื่อธุรกิจยิ่งเติบโตขึ้น ความรับผิดชอบต่อนักงานมีมากขึ้น ความต้องการผลผลิตทวีสูงขึ้น สิ่งก็ตามมาพร้อมกับความภาคภูมิใจของดิฉัน คือ ความวิตกกังวลในปัญหาต่าง ๆ ที่สุมเข้ามา ประกอบกับความเป็นคนชอบเอาชนะกับปัญหาและความใจร้อน ดิฉันมักจะเข้าไปจัดการกับทุกปัญหาที่เกิดขึ้น คิดหาทางแก้ไขทั้งเรื่องการเข้าการออกของพนักงาน ความผิดพลาดในการผลิต และความวิตกล่วงหน้าว่าลูกค้าจะสั่งของเข้ามาอย่างไร ในช่วงต่อไป ดิฉันมักกังวลเสมอว่าโรงงานต้องอยู่รอด เพราะชีวิตของพนักงานเป็นพันคนอยู่ในความรับผิดชอบของเรา

เมื่อเอาชนะปัญหาไม่ได้ก็เริ่มนอนไม่หลับ ดิฉันต้องหันไปพึ่งยานอนหลับ แต่เมื่อวันเวลาผ่านไปยานอนหลับก็ไม่สามารถช่วยหยุดความวิตกกังวลของดิฉันได้ สามีพูดปลอบใจให้ดิฉันคิดเสมอว่า “คุณจะถูกขังกังวลอะไรมาก ทุกวันนี้เราเดินมาไกลแล้ว ลองหันกลับไปมองเมื่อสิบกว่าปีก่อน เราเท่ากับศูนย์ เมื่อเทียบกับปัจจุบันเราน่าจะพอได้แล้วนะ” แต่คำพูดของสามีก็ผ่านเลยไปโดยไม่ได้ช่วยยับยั้งความคิดของดิฉันได้ ญาติพี่น้องรวมถึงเพื่อนฝูงต่างเป็นห่วงเป็นใย คอยแนะนำให้ดิฉันใช้ธรรมะเป็นที่พึ่ง บางคนหาหนังสือธรรมะมาอ่านให้ฟัง หาเทปธรรมะมาให้ แต่ดิฉันกลับรับไม่ได้ ไม่เข้าใจ รู้สึกว่าธรรมะเป็นเรื่องยากเข้าใจยาก

ในที่สุดดิฉันได้ตัดสินใจไปพบแพทย์ประจำตัว และได้รับการวินิจฉัยในวินาทีนั้นเลยว่า “คุณต้องพักผ่อนให้เต็มที่ มิฉะนั้นคุณจะไม่มีโอกาสได้ทำงานอีกเลย” เวลานั้นดิฉันไม่

ทราบว่าเป็นอะไรแน่ แต่ก็พร้อมทำตามคำแนะนำของแพทย์ โดยขอพักผอนที่โรงพยาบาล เพราะเชื่อว่าคงได้พักผ่อนอย่างจริงจัง

ช่วงเวลาสองสัปดาห์ในโรงพยาบาล สามีของดิฉันได้สั่งห้ามทุกคนพูดเรื่องงานใด ๆ ให้รับทราบประกอบกับความเจ็บสงบ และคงเป็นบุญเก่าในอดีตที่ทำให้มีโอกาสทบทวนถึงความหลังเก่า ๆ ว่า “เราเป็นใคร เริ่มต้นมาจากศูนย์แท้ ๆ จนขณะนี้มามีทรัพย์สินกิจการที่ดีแล้วยังไม่พออีกหรือ ครอบครัวก็ดี ลูกทั้งสองก็กำลังเจริญเติบโต แล้วถ้าเราเป็นอะไรไป ทั้งสามีและลูกที่อยู่ข้างหลังจะเป็นอย่างไร เรารักพวกเขามาก แล้วทำไมไม่รักตัวเอง เราจะทำงานวันละ ๑๔ ชั่วโมงอยู่อย่างนี้เพื่ออะไร ทำไมไม่รู้จักปล่อยวาง ไม่รู้จักละ” พอคิดได้แบบนี้มันก็เหมือนมีแสงสว่างวาบอยู่ตรงหน้า ในใจคิดว่าทำไมเราต้องทุกข์ไปกับทุกเรื่องต่อไปนี้จะต้องรู้จัก “พอ” เสียบ้าง

หลังจากออกจากโรงพยาบาล ดิฉันเริ่มหันมาอ่านหนังสือธรรมะ โดยพยายามเลือกประเภทของธรรมะที่ถูกต้องกับจริตของตนเอง หนังสือธรรมประเภทประวัติของเกจิอาจารย์ เช่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ปาน พอรู้สึกสนุกกับประวัติความเป็นมาพร้อมกับธรรมคำสอนของท่านเหล่านั้น ดิฉันก็เริ่มอ่านธรรมขั้นสูงขึ้นโดยใช้เวลา ๑ ชั่วโมงกับการอ่านธรรมะก่อนนอนทุกคืน

วันเวลาที่ผ่านไป ในที่สุดดิฉันก็พบว่ายานอนหลับไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับดิฉันอีกต่อไป จิตใจเริ่มเป็นสุข สงบ สบาย หลับได้สนิท เพราะดิฉันเริ่ม “วาง” เป็น ละในสิ่งที่แบกรับจนเกิดความจำเป็น ดิฉันมอบหมายให้หัวหน้าคนงานในแต่ละแผนกแต่ละระดับแก้ไขปัญหากันเอง และปัญหาต่าง ๆ ที่จะขึ้นมาถึงมือของดิฉันต้องมีความจำเป็น “เป็นที่สุด” แล้วเท่านั้น

กุศลบุญหนุนให้พบหลวงปู่พระราชสุทธานมมงคล

ภายหลังจากหายป่วยและได้ศึกษาธรรมะมากขึ้น ดิฉันมีความปรารถนาที่จะได้สร้างพระ แต่เนื่องจากเป็นคนที่ชอบช่วยในสิ่งที่คนอื่นขาด และต้องการจริง ๆ เท่านั้น ดิฉันจึงได้แวะเวียนไปตามวัดต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ก็เห็นแต่ความสมบูรณ์จนเกือบจะเรียกได้ว่าเกินพอ จึงได้บอกกับลูกน้องในโรงงานให้หาวัดในต่างจังหวัดที่ต้องการได้พระประธาน พอดีมีพนักงานคนหนึ่งซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสิงห์บุรีได้มาบอกว่า พระครูสังฆรักษ์กมล วัดบางพาน มีความต้องการสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านในละแวกนั้น ดิฉันได้ไปเยี่ยมเยียนวัดและพบว่า ทางวัดไม่มีโบสถ์ ไม่มีศาลา แต่ทางวัดมีพระประธานแล้วจึงได้สร้างพระประจำศาลา และโบสถ์ให้ ด้วยความศรัทธาในวัตรปฏิบัติของพระครู หรือที่พวกเราเรียกท่าน

ว่า “หลวงหน้า” ทำให้ดิฉันพิจารณาตัวที่จะช่วยสนับสนุนสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อวัด ซึ่งในขณะนี้เป็นเวลา ๕ ปี โบสถ์ของวัดบางพานกำลังจะเสร็จสมบูรณ์ด้วยศรัทธาของญาติมิตร ผู้คนเพื่อนฝูงที่รายรอบตัวดิฉัน เป็นแรงผลักดันในการสร้างสาธารณสถานดังกล่าว

ในช่วงที่เดินทางไปวัดบางพานนั้น ดิฉันจะต้องผ่าน วัดอัมพวัน เสมอ และคงจะเป็นด้วยกุศลผลบุญที่สร้างไว้จึงดลบันดาลให้ดิฉันได้มีโอกาสกราบนมัสการหลวงพ่อบ้าง ซึ่งดิฉันได้อ่านประวัติและข้อธรรมของท่านมาบ้างแล้ว จนในที่สุดดิฉันก็ได้เป็นลูกศิษย์ ได้ฟังธรรม ได้สนทนาเรื่องราวต่าง ๆ กับหลวงพ่อบ้าง ได้รับเมตตาจากหลวงพ่อบ้างที่รับนิมนต์มางานทำบุญโรงงาน พร้อมทั้งเมตตาจากหลวงพ่อบ้างที่รับนิมนต์มางานทำบุญโรงงาน พร้อมทั้งเมตตาจากหลวงพ่อบ้างในด้านการสั่งสอนธรรม ให้กำลังใจ และยังร่วมช่วยเหลือในการสร้างโบสถ์วัดบางพาน ด้วยเหตุผลที่หลวงพ่อบ้างบอกดิฉันว่า “พระครูสังฆรักษ์กมลเป็นพระที่ดี สมควรต้องสนับสนุน” สิ่งที่ได้ดิฉันได้รับและสั่งสมมาจนใช้เป็นประโยชน์อยู่เท่าทุกวันนี้คือ “ธรรมะของหลวงพ่อบ้าง” เพราะหากปราศจากธรรมคำสั่งสอนของท่านแล้ว ดิฉันคงไม่สามารถปล่อยวางได้เท่านี้ จนขณะนี้แม้แต่สามียังอดที่จะปรารภไม่ได้ว่า “ผมไม่ผิดหวังเลยที่คุณไปพบหลวงพ่อบ้าง และใช้ธรรมะของท่านเป็นที่พึ่ง เพราะเรายังทำธุรกิจใหญ่มากขึ้น ก็จะต้องปล่อยวางให้มากขึ้น เพื่อสุขภาพจิตของเราเอง”

ปัญญาธรรมนำชีวิต

ทุกครั้งที่ดิฉันได้กราบนมัสการหลวงพ่อบ้าง ดิฉันมักจะได้รับข้อคิด แก่ธรรม ที่จะนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันอย่างมากมาย หลวงพ่อบ้างจะสอนอยู่เสมอว่า “ทุกวันหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจแล้ว ก่อนนอนควรให้เวลากับตัวเองสักครู่เพื่อทบทวนว่าวันนี้เราทำอะไรมาบ้าง ทำผิดอะไรอย่างไร ทำให้ใครต้องเจ็บช้ำน้ำใจหรือไม่ ถ้าไม่ได้ทำแต่ภาพที่ปรากฏคือเราทำได้ดีที่สุดแล้วกับทุกคน แต่เราไม่ได้รับผลดีนั้นตอบแทน กลับได้ความเจ็บช้ำน้ำใจ” หลวงพ่อบ้างยังสอนดิฉันอีกว่า “โยมมีภารกิจมากมาย โยมต้องรู้จักเอาตัวเองให้รอด เอาตัวรอดอย่างไร ก็คือ ในปัจจุบันนี้คนไม่ดีมีมากกว่าคนดี ถ้าเทียบกับในอดีตคนสมัยนี้ไม่ค่อยจะนึกถึงความดีของกันและกัน มักจะนึกถึงเรื่องปัจจุบันทันด่วน ซึ่งถ้าหากคนเรานึกถึงความดีของกันและกันแล้ว ก็จะไม่ทิ้งกัน จะมีการให้อภัยกันตลอดเวลา โยมได้ทำบุญมามากก็จริง แต่ต้องรู้จักทำบุญให้ตัวเองบ้าง เอาตัวเองให้รอดบ้าง รู้ไหมบุญคืออะไร บุญคือความสุข ทำอย่างไรให้ตนเองมีความสุขใจ ถ้าโยมไม่ทำให้ใจมีความสุข โยมก็จะไม่มีแรงที่จะทำงาน เพื่อหาเงินมาต่อบุญของโยมเอง จงทำใจให้สงบแล้วคิดว่า เป็นเพราะผลกรรมในอดีตชาติตามมาให้เราต้องชดใช้ในชาตินี้ เราคงต้องเคยทำความเจ็บช้ำน้ำใจให้เขามาก่อน เมื่อเราพิจารณาได้ ปลงได้ วางได้ แล้วเรา

จะรู้สึกสงบ สบายใจ “ไม่โกรธ” ด้วยวิธีนี้ ดิฉันได้ปฏิบัติตลอดมา และพบว่า ปัจจุบันนี้ดิฉันรู้สึกสามารถทำได้ที่จะไม่โกรธเคือง เมื่อต้องกระทบกับสิ่งที่ทำให้ตัวเองรู้สึกว่า “ทำไมเราทำดีต่อเขาแล้วเขายังไม่ดีต่อเรา” คำหนึ่งที่หลวงพ่อสอนดิฉันที่ดิฉันจำได้ขึ้นใจคือ “ถ้าใครทำความไม่ดีให้กับเรา นั้นแหละคือเรื่องธรรมดาของมนุษย์ในยุคสมัยนี้ แต่ตรงกันข้ามถ้าหากทำความดีให้กับเรา นั้นแหละถือว่าไม่ใช่คนธรรมดา เป็นบุคคลที่พิเศษสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบัน”

ในเรื่องของพี่น้องหรือลูก ๆ ก็เช่นเดียวกัน ที่หลวงพ่อยุบายสอนให้เห็นว่า อย่าได้ทุกข์ใจเมื่อเห็นว่าพี่น้องไม่เป็นไปตามที่หวัง เพราะทุกคนเกิดมาพร้อมกับกรรมติดตัวมาแต่ชาติปางก่อน แม้แต่ลูกของเราเอง พ่อเดี่ยว แม่เดียวกัน ได้ในสิ่งที่เท่ากัน แต่ผลบุญผลกรรมในอดีตชาติต่างกัน พี่น้องก็ย่อมมีวิถีชีวิต และผลแห่งชีวิตแตกต่างกัน ดังนั้นพ่อแม่จึงต้องรู้จักวางใจให้เป็นอุเบกขา ในเรื่องการทำบุญซึ่งพวกเรามักจะคิดว่า บุญคือ การได้สร้างโบสถ์ วิหาร ศาลา หอระฆัง ทำสังฆทาน ใสบาตร ทำทาน แต่หลวงพ่อกลับเน้นย้ำให้หวนคิดถึงพระที่บ้าน คือ คุณพ่อคุณแม่ ซึ่งในชีวิตเรามีอยู่เพียง ๒ องค์เท่านั้น ถ้าเรากตัญญูต่อพระที่บ้านแล้วนั้นย่อมเป็นสิ่งสูงสุดของชีวิต

ธรรมะที่ดิฉันประทับใจที่สุดคือ หลวงพ่อให้ข้อธรรมมาว่า “บุญคือความสุข” อะไรก็ตามที่ทำให้ใจเราเป็นสุข ไม่ทำปัญหาต่อคนอื่น นั่นคือบุญ เช่น เราบริจาคเงินช่วยเหลือแต่ในขณะที่เดียวกัน เราไม่สบายใจที่เพื่อนอีกคนบริจาคเงินมากกว่าเรา ทำให้รู้สึกริษยาที่เขาจะได้หน้ามากกว่า จิตใจร้อนรุ่มอย่างนี้ไม่มีความสุข ก็ยอมไม่ใช่บุญ ในอีกทางหากบุคคลคนหนึ่งไม่มีเงินจะถวายเป็นสร้างโบสถ์ แต่ไปร่วมงานมีใจอนุโมทนากับการทำบุญนั้น จิตอันบุญสงบ สุขใจ อย่างนี้คือบุญ แม้จะไม่ได้ใช้ปัจจัยเงินทองเลยก็ตาม

ครั้งหนึ่งหลวงพ่อกเคยสอนให้ดิฉันทำใจให้ปิด ไม่รับกับสิ่งที่มากระทบ คือ “วางเฉย” ไม่โต้ตอบแม้รู้ว่ามีคนว่าเรา นินทาเรา หลวงพ่อบริยายเทียบให้เห็นภาพว่า “เหมือนอาตมาให้ขนมโยม แต่โยมไม่รับ โยมก็ไม่วรรษาติของขนมนั้น ฉะนั้นใครจะว่า เราไม่เปิดรับ เราก็กไม่เกิดอารมณ์ เพราะปิดใจแล้ว” แง่คิดในเรื่องนี้ทำให้ดิฉันไม่เคยต้องรับความกระทบกระเทือนใจอีกเลย เมื่อรู้ว่าใครก็ตาม เราทำดีต่อเขาแล้ว เขาเอาเราไปว่า ไปนินทา เพราะขณะนี้ใจของดิฉันปิดจากสิ่งที่มากระทบแล้วโดยสิ้นเชิง

ณ บัดนี้ดิฉันเริ่มรู้สึกว่า การหันเข้าหาธรรมะได้ทันเวลาและเป็นบุญที่ได้รับเมตตา รับคำสอนจากหลวงพ่อก ทำให้ดิฉันมีอายุที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมกับความแข็งแกร่งของจิตใจที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน หากแต่ลึกลงไปภายในดิฉันกลับมีความเยือกเย็นลงประหลาด ดิฉันเล็กทุกข์

กังวลล่วงหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ทำตัวให้มีความสุขกับปัจจุบัน มองปัญหาทุกสิ่งทุกอย่างด้วยใจที่
เย็นลง คิดว่าอะไรแก้ไขได้ก็ลงมือทำ แต่ถ้าแก้ไขไม่ได้ด้วยตัวเอง และเกินความสามารถก็จะ
ปล่อยวางลง

ดิฉันมองทุกอย่างที่เกิดขึ้นและบอกตัวเองว่า เราจะไม่วิตกกังวลจนเกินเหตุอีกแล้ว
เรา “พอ” แล้วเรา “วาง” แล้ว แต่ดิฉันยังคงปฏิบัติหน้าที่อย่างดีในฐานะของ ลูก ภรรยา แม่
พี่ นายจ้าง อย่างไม่ให้ขาดตกบกพร่อง เพราะความศรัทธาในวัตรปฏิบัติของหลวงพ่อ ทั้ง ๆ
ที่ท่านมีอายุมากแล้ว แต่ท่านยังเมตตาต่อลูกศิษย์โดยถ้วนหน้า ท่านทำงานหนักนอนน้อย
รับประทานอาหารน้อย เพราะท่านบอกดิฉันเสมอว่า “จะเกียจคร้านหรือพักผ่อนไม่ได้ เพราะ
เวลาของการทำความดีเหลือน้อยแล้ว ต้องอดทน เพราะการเกิดเป็นคน สิ่งประเสริฐที่สุด คือ
การทำความดี จะมัวชมเชยไม่ได้” แม้บางครั้งดิฉันอยากจะหยุดด้วยความเกียจคร้าน แต่เมื่อ
เสียงสั่งสอนของหลวงพ่อที่ยังก้องอยู่ในโสตประสาทดังขึ้นมา ดิฉันก็จะเกิดพลัง เกิดกำลังใจ
ลุกขึ้นไปต่อสู้ ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด

กลอนต่อไปนี้ ดิฉันได้ร้อยเรียงขึ้นจากความประทับใจในธรรมะของหลวงพ่อ ที่ดิฉัน
และเพื่อนธรรมทุกท่านสามารถหยิบยกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้อย่างอเนกอนันต์

บุญคือสุขทุกข์หายมลายสูญ	เจ็ดจัญญุหยุดหายใจให้วางเฉย
อุเบกขาฝึกไว้ให้คุ้นเคย	อย่าคิดเลยพิริพีไรใครคร่ำครวญ
ทำงานหนักคือหลักชัยมนุษย์	จุดสิ้นสุดใกล้เข้ามาอย่ากำสรवल
เร่งทำงานทำหน้าที่ที่ถูกควร	เพราะเรล้วนมีบทบาทที่ต่างกัน
กตัญญูรู้คุณหนุนชีวิต	ตริกตรองจิตคิดถึงพระที่บ้าน
บุญใช้เพียงใส่บาตรทำทาน	พระที่บ้านพระที่วัดจัดให้เป็น ธรรมะใดธรรมใด
ย่อมไร้ค่า	เพราะราคาแห่งธรรมใช้ตาเห็น
หากอยู่ที่ฝึกจิตคิดให้เป็น	รู้หลักเร้นจากกิเลสเหตุทั้งปวง
สุดประเสริฐเปิดจิตคิดพอแล้ว	นั่นคือแวงแห่งธรรมอันใหญ่หลวง
เพียงความพอช่วยให้พ้นสิ่งหลอกลวง	จิตทั้งดวงจักสงบพบนิพพาน